

TK

TILASTOTIEDOTUS

Statistisk rapport 1972

Vuoden 1970 väestölaskennan ennakkotietoja Förhandsuppgifter från 1970 års folkräkning

TILASTOKESKUS
STATISTIKCENTRALEN

Helsinki
Helsingfors

Tiedustelut - Förfrågningar

Pvm - Datum

No

Marjariitta Eräpohja
Puh. 90 - 64 94 11
Tel.

5.10.1972

VL: 1972:16

Saamelaisväestöä koskevia
ennakkotietoja (31.12.1970)

Förhandsuppgifter om same-
befolkningen (31.12.1970)

Ovdatiedük samelaš-
veähkadagast (31.12.1970)

S i s ä l t ö

<u>Teksti</u>	Sivu
1. Saamelaistutkimuksen tausta	1
2. Tauluissa esiintyvät käsitteet ja luokitukset	2
3. Vertailua	5

Taulut:

Taulu 1: Saamelaisväestön osuus koko väestöstä saamelaiskunnissa 31.12.1970	22
Taulu 2: Saamelaisväestö ja muu väestö iän, siviilisäädyn ja sukupuolen mukaan saamelaisalueella 31.12.1970	23
Taulu 3: Saamelaisväestö ja muu väestö pääkielen (suomi/saame), koulusivistyksen ja sukupuolen mukaan saamelaisalueella 31.12.1970	24
Taulu 4: Saamelaisväestö ja muu väestö pääasiallisen toiminnan, elinkeinon (1-num.) ja sukupuolen mukaan saamelaisalueella 31.12.1970	26
Taulu 5: Ammatissa toimivat saamelaiset elinkeinon (osittain 3-num.) mukaan saamelaisalueella 31.12.1970	28
Taulu 6: Saamelaisväestö ja muu väestö ammatin ja ammattiaseman mukaan saamelaisalueella 31.12.1970	30
Taulu 7: Ammatissa toimiva saamelaisväestö ammatillisen koulutuksen ja sukupuolen mukaan saamelaisalueella 31.12.1970	32
Taulu 8: Asumisväljyyttä kuvaavia tietoja saamelaisasuinhuoneistoista ja saamelaiskuntien koko asuntokannasta 31.12.1970	33
Taulu 9: Asuinhuoneistot huoneluvun mukaan sekä asutut huoneistot asukkaiden luvun mukaan saamelaiskunnissa; erikseen saamelaisasuinhuoneistot 31.12.1970	34
Taulu 10: Asuinhuoneistot varusteiden mukaan saamelaiskunnissa; erikseen saamelaisasuinhuoneistot 31.12.1970	35

Ikäpyramidit:

Väestö iän, sukupuolen ja siviilisäädyn mukaan; koko maa, Lapin lääni ja saamelaiskunnat	36
--	----

Innehåll

<u>Text</u>	Sida
1. Bakgrund till undersökning angående samebefolkningen	8
2. Begrepp och klassificeringar som förekommer i tabellerna	9
3. Jämförelse	12

Tabellerna:

Tabell 1: Samebefolkningens andel av hela befolkningen i samekommunerna 31.12.1970	22
Tabell 2: Samebefolkningen och övriga befolkningen efter ålder, civilstånd och kön i sameområdet 31.12.1970	23
Tabell 3: Samebefolkningen och övriga befolkningen efter huvudspråk (finska/same), skolbildning och kön i sameområdet 31.12.1970	24
Tabell 4: Samebefolkningen och övriga befolkningen efter huvudsysselsättning, näringsgren (1-siff.) och kön i sameområdet 31.12.1970	26
Tabell 5: Yrkesverksamma samer efter näringsgren (dels. 3-siff.) i sameområdet 31.12.1970	28
Tabell 6: Samebefolkningen och övriga befolkningen efter yrke och yrkesställning i sameområdet 31.12.1970	30
Tabell 7: Yrkesverksam samebefolkning efter yrkesutbildning och kön i sameområdet 31.12.1970	32
Tabell 8: Uppgifter om boendetätheten i samebostäderna och om samekommunernas hela bostadsbestånd 31.12.1970	33
Tabell 9: Bostadslägenheterna efter rumsantal samt bebodda lägenheterna efter antal invånare i samekommunerna; samebostadslägenheterna skilt 31.12.1970	34
Tabell 10: Bostadslägenheterna efter utrustning i samekommuner; samebostadslägenheterna skilt 31.12.1970	35

Ålderspyramiderna:

Befolkningen efter ålder, kön och civilstånd; hela riket, Lapplands län och samekommunerna	36
--	----

S i s t o a l l u

<u>Teäksta</u>	Siidu
1. Sabmelaštutkamusa tuogaš	15
2. Tavvaliin ovdanpoahtti toahpagak já luohkaidii juohkimak	16
3. Veärdideäbmi	20

Tavvalak:

Tavval 1: Sabmelašveähkađaga ossodađ obba veähkađagast sabmelaškielddain 31.12.1970	22
Tavval 2: Sabmelašveähkađak já eära veähkađak ägi, sivilseäđu já nalepeäli mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970	23
Tavval 3: Sabmelašveähkađak já eära veähkađak oaivekiela (suoma-/samekiella), skuvlačuvgetusa já nalepeäli mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970	24
Tavval 4: Sabmelašveähkađak já eära veähkađak oaiveaššalaš toaibmama, eälatusvuogi (1-numm.) já nalepeäli mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970	26
Tavval 5: Ammatist toaibmi sabmelašžžak eälatusvuogi (oassalagai 3-numm.) mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970	28
Tavval 6: Sabmelašveähkađak já eära veähkađak ammata já ammatsäji mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970	30
Tavval 7: Ammatist toaibmi sabmelašveähkađak ammatlaš skuvlema já nalepeäli mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970	32
Tavval 8: Assamsäddjaivuoda kovvideäddji tieduk sabmelašassamviesuin já sabmelaškielddai puok assamviesuin 31.12.1970	33
Tavval 9: Assamviesuk lâdnjalogu mielde sihke assujuvvom viesuk assii logu mielde sabmelaškielddain 31.12.1970; sabmelašassamviesuk sierra	34
Tavval 10: Assamviesuk sispiergasii mielde sabmelaškielddain 31.12.1970; sabmelašassamviesuk sierra	35

Änkepyramiidak:

Veähkađak ägi, nalepeäli já sivilseäđu mielde; obba riihka, Sami liedna, sabmelaškielddak	36
---	----

1. Saamelaisutkimuksen tausta

Tämä julkaisu sisältää ennakkotietoja Enontekiön, Inarin, Utsjoen ja Sodankylän saamelaisista. Tiedot on kerätty vuoden 1970 väestölaskennan yhteydessä ja ne kohdistuvat ajankohtaan 31.12.1970.

Aloite perustutkimuksen suorittamisesta tehtiin maaliskuussa 1959 Pohjoismaisen saamelaisneuvoston istunnossa Kautokeinosssa. Perustiedot Suomen saamelaisväestöstä kerättiin heinäkuussa 1962. Tietojen kerääjille annettiin ohjeeksi haastatella "jokaista saamelaisalueen asukasta, jonka vanhemmista tai isovanhemmista jollakin on tai on ollut saamenkieli ensimmäisenä kielenään". Saamelaisalueella tarkoitettiin vuonna 1949 asetetun saamelaisasiain komitean rajoittamaa aluetta, johon kuuluvat Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnat sekä Kittilän ja Sodankylän pohjoisimmat osat. (Ks. Tilastokatsauksia n:o 7/1968).

Koska haastateltuun väestöön kuului henkilöitä, joita yleisen käsityksen mukaan olisi pidettävä saamelaisina, ja joiden vanhemmista tai isovanhemmista yksikään ei ole ensimmäisenä kielenään oppinut saamea, katsottiin asialliseksi lukea osa heistäkin saamelaisväestöön. Määritelmään tehtiin lisäys "henkilöä, jonka ensiksi oppima kieli on saame, pidetään saamelaisena".

Kittilää ei lueta ns. saamelaiskuntiin, koska sen alueella haastattelututkimuksen mukaan asui vain 9 saamelaista.

Vuonna 1962 saatiin saamelaisten lukumääräksi 3 843 henkilöä, jotka asuinkunnan mukaan jakaantuivat seuraavasti: Enontekiö 402, Inari 2 213, Sodankylä 220, Utsjoki 1 008.

Näistä saamelaisista muodostettiin "saamelaisrekisteri", jossa on mm. henkilötunnukset. Enontekiössä, Inarissa, Utsjoella ja Sodankylässä saamelaisille vuoden 1962 jälkeen syntyneet lapset on lisätty rekisteriin. Muut saamelaisia koskevat tiedot kerättiin väestölaskennassa ja ne yhdistettiin aikaisemmin kerättyihin tietoihin henkilötunnuksen avulla. Tämä julkaisu sisältää väestölaskennan ennakkotietoja saamelaisten ammatista, elinkeinosta, ammattikoulutuksesta, ammattiasemasta ja asunto-oloista.

2. Tauluissa esiintyvät käsitteet ja luokitukset

Saamelaisväestö

Saamelainen on tässä julkaisussa Enontekiön, Inarin, Sodankylän ja Utsjoen kunnassa 31.12.1970 henkikirjoitettu henkilö, jonka vanhemmista tai isovanhemmista joku on ensimmäisenä kielenään oppinut saamea sekä lisäksi henkilöt, jotka itse ovat ensimmäisenä kielenään oppineet saamea.

Muu väestö on saamelaiskuntien muu kuin saamelaisväestö 31.12.1970.

Siviilisääty. Naimisissa olleisiin kuuluvat lesket ja eronneet. Asumuserossa olevat katsotaan naimisissa oleviksi.

Pääkieli. Epäselvissä tapauksissa tuli ilmoittaa se kieliryhmä, johon henkilö katsoi lähinnä kuuluvansa. Pääkieli tuli ilmoittaa myös pikkulapsista.

Koulusivistys. Ylioppilastutkinnon suorittaneita ei lasketa mukaan keskikoulu-kurssin käyneisiin.

Pääasiallinen toiminta (perusryhmitys)

Ammatissa toimivaan väestöön on luettu laskenta-ajankohtana 14 vuotta täyttänyt henkilö, joka on ollut tuloa tuottavassa työssä vähintään puolet alan normaalista työajasta ja saanut työstään korvauksen joko rahana tai luontaisetuina. Ammatissa toimivaan väestöön luetaan paitsi varsinaiset ammatinharjoittajat (yrittäjät ja palkansaaajat) myös avustavat perheenjäsenet.

Laskenta-ajankohdalla tarkoitetaan "1.1.1971 vallinneita olosuhteita".

Tilapäisesti työttömät ja asevelvollisuuttaan suorittamassa olevat on luettu ammatissa toimivaan väestöön sen ammatin perusteella, jossa he viimeksi työskentelivät.

Perheenjäsen on toisesta (samassa huoneistossa asuvasta) henkilöstä taloudellisesti riippuvainen henkilö, esim. lapsi tai vaimo, joka ei ole ammatissa toimiva.

Opiskelija on 16 vuotta täyttänyt henkilö, joka opiskelee tai käy koulua, eikä ole ammatissa toimiva.

Eläkeläisten ja muiden itsenäisten ammatittomien ryhmään kuuluvat mm. 65 vuotta täyttäneet henkilöt, koroillaan eläjät ja henkilöt, jotka eivät toimi ammatissa eivätkä ole opiskelijoita, perheenjäseniä eivätkä laitoshoidokkeja.

Laitoshoidokki. Jos henkilö, joka ilmoitettiin laitosruokakuntaan kuuluvaksi, voitiin lomakkeella olevien muiden tietojen perusteella luokitella johonkin muuhun ryhmään, häntä ei ole laskettu laitoshoidokkina.

Elinkeino

Ammatissa toimivan henkilön elinkeino määräytyy hänen työnantajansa tai yrityksensä toimialan mukaan. Kaikki samalla työpaikalla työskentelevät henkilöt saavat saman elinkeinotunnuksen riippumatta heidän tehtävistään.

Yrityksen toimiala määräytyy toimipaikoittain Yhdistyneiden Kansakuntien suosituksen mukaisesti. Toimipaikka on määritelty yksiköksi, jossa fyysinen tai juridinen henkilö harjoittaa pääasiallisesti yhtä tietynlaista kuten esim. taloudellista, hallinnollista tai terveydenhoidollista toimintaa yhteisellä alueella (esim. myymälä, työmaaruokala, tehdas, työpaja, rakennustyömaa, maatila, jne.). Varsinaisella toimipaikalla voi olla aputoimipaikkoja, joiden toimiala on aina sama kuin varsinaisen toimipaikan. Aputoimipaikaksi on katsottu erillinen konttori (ml. pääkonttori), varasto, korjaamo, voimala, rakennusosasto, kuljetusosasto, tutkimusosasto ja satama.

Väestölaskennassa käytetty elinkeinoluokitus noudattaa Tilastokeskuksen uutta 6-numeroista toimialaluokitusta (yleensä 4-num. tasossa), josta alustava laitos valmistui 1.10.1970. Tämä puolestaan perustuu kansainväliseen toimialaluokitukseen vuodelta 1968 (ISIC Rev.2).

Elinkeinoluokituksen (ISIC) pääryhmät ovat (VL 70 koodi):

- 1 Maatalous, metsätalous, kalatalous ja metsästys (0)
- 2 Kaivokset, muu kaivannaistoiminta (1)
- 3 Teollisuus (2-3)
- 4 Sähkö-, kaasun- ja vesihuolto (4)
- 5 Rakennustoiminta (5)
- 6 Tukku- ja vähittäiskauppa, ravitsemus- ja majoitustoiminta (6)
- 7 Kuljetus ja tietoliikenne (7)
- 8 Rahoitus-, vakuutus- ja kiinteistöpalvelukset sekä liike-elämää palveleva toiminta (8)
- 9 Yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelukset (ml. kotitalouksineiden korjaus) (9)
- 0 Elinkeino tuntematon.

Ammatti

Vuoden 1970 väestölaskennassa käytetty ammattiluokitus perustuu Pohjoismaiseen ammattiluokitukseen (PAL) vuodelta 1963 ja on pääryhmittäin vertailukelpoinen vuoden 1960 luokituksen kanssa.

Ammattiryhmät ovat (suluissa Pohjoismaisen ammattiluokituksen tunnukset):

- 0 Teknillinen, luonnontieteellinen, yhteiskuntatieteellinen, humanistinen ja taiteellinen työ (0)
- 1 Hallinnollinen, tilinpidollinen ja konttoritekniikka (1-2)
- 2 Kaupallinen työ (ml. kiinteistöjen ja arvopapereiden myynti, myymälähenkilöstö) (3)
- 3 Maa- ja metsätaloustyö, kalastusala (4)
- 4 Kaivos- ja louhintatyö (5)
- 5 Kuljetus- ja liikennetyö (6)
- 6-7 Teollinen työ, koneen hoito ym. (ml. pakkaus-, ahtaus-, kuormaus- ja varastotyö) (7-8)
- 8 Palvelutyö, (ml. vartiointi- ja suojelutehtävät, hygienia- ja kauneudenhoitotyö, kiinteistöhoito- ja siivoustyö) (9)
- 9 Muut tehtävät (mm. sotilastyö) (X4)
- 910 Ammatti tuntematon (X2).

Ammattiasemajako perustuu tietoihin ammattiasemasta pääammatin harjoittamisessa ja ryhmät ovat:

- työnantajat
- yksinäisyrittäjät
- toimihenkilöt
- työntekijät
- avustavat perheenjäsenet.

Ammattikoulutus. Ammattikoulutukseksi on väestölaskennassa luettu yliopistoissa ja muissa korkeakouluissa suoritettut tutkinnot sekä eri elinkeinojen aloilla ammattikoulutusta antavissa opistoissa ja kouluissa suoritettut vähintään 6 kk kestävät ammatilliset kurssit. Keskenäisiä opintoja ei otettu huomioon. Jos henkilö on suorittanut useampia samanasteisia eri alojen tutkintoja, otettiin huomioon se, joka läheisemmin liittyi ammattiin. Eriasteisista tutkinnoista otettiin huomioon korkein.

Saamelaisasunnot

Asuinhuoneisto on yksityisruokakunnan asumiseen käyttämä huone tai huone-ryhmä, joka rakennusteknillisesti on erotettu muista huoneistoista ja johon on oma sisäänkäynti suoraan ulkoa, porraskäytävästä tai muusta sellaisesta.

Ruokakunta (kotitalous). Ruokakunnan muodostavat perheenjäsenet ja muut henkilöt, jotka asuvat yhdessä ja joilla on yhteinen ruokatalous. Tämän määritelmän mukaan esimerkiksi alivuokralainen, jolla on oma ruokatalous, muodostaa oman ruokakunnan.

Saamelaisasuinhuoneistoja ovat kaikki ne asuinhuoneistot, joissa asuu vähintään yksi saamelainen, mutta asumistiheyttä laskettaessa on huomioitu myös ko. asuinhuoneistossa asuvat muut kuin saamelaiset.

3. Vertailua

Ikä, koulusivistys, pääkieli

Suurin osa Suomen saamelaisväestöstä asuu aivan maan pohjoisimmissa kunnissa: ns. saamelaiskunnissa eli Enontekiössä, Inarissa, Utsjoella ja Sodankylässä. Taulusta 1 ilmenee, että näistä saamelaisista yli puolet eli 55.1 % asuu Inarin kunnan alueella. Koko Inarin väestöstä he muodostavat ainoastaan kolmanneksen. Utsjoki on sen sijaan saamelaistunein kunta, sillä sen koko väestöstä 75.0 % kuuluu saamelaisiin.

Ikärakenne poikkeaa jonkin verran saamelaisalueen muusta väestöstä. Taulun 2 mukaan 0-14-vuotiaiden osuus koko saamelaisväestöstä on 33.1 %, kun vastaava luku muun väestön osalta on 31.2 %. Koko Lapin läänissä 0-14-vuotiaiden osuus on 30.2 % koko väestöstä. Koko maan vastaava luku on 24.2 % (vrt. VL:1972:11 sivu 8), joten Lapin läänissä erityisesti saamelaisväestön keskuudessa lasten osuus on huomattavasti suurempi kuin koko maassa keskimäärin. Saamelaisista on 7.8 % yli 65 vuotiaita ja saamelaisalueen muusta väestöstä vain 5.7 %. Koko maan vastaava luku on puolestaan 9.4 %.

Nämä erot saamelaiskuntien ja Lapin läänin sekä koko maan ikärakenteessa selviävät havainnollisemmin liitteenä olevista ikäpyramideista (ks. s. 36-41).

Taulusta 3 ilmenee, että kaikista saamelaisista vain 48.3 % on väestölaskennassa ilmoittanut saamenkielen pääkielenään. Utsjoen saamelaisista puhuu suhteellisesti suurin osa saamea eli 83.7 %. Koko Utsjoen väestöstä laskettuna 66.5 % on saamenkielisiä ts. kunnan enemmistön kieli on saame. Edelleen taulusta 3 käy ilmi, että saamelaisista on keskikoulukurssin suorittaneita vain 2.3 % ja ylioppilaita 0.7 %. Lapin läänissä vastaavat luvut ovat 6.7 % ja 3.1 %.

Ammatissa toimivuus, elinkeino ja ammatti

Taulusta 4 selviää, että ammatissa toimivia kaikista saamelaisista on 33.4 %, mikä on huomattavasti alle koko maan keskiarvon 46.0 %. Lapin läänin väestöstä ammatissa toimivia on 40.8 %. Lasten suhteellisesti suuri osuus koko saamelaisväestöstä on yksi tekijä, joka vaikuttaa ammatissa toimivien saamelaisten pieneen osuuteen koko saamelaisväestöstä. Voidaan todeta, että saamelaisten ylivoimaisesti suurin työllistäjä on maa- ja metsätalous (taulu 4), josta saa toimeentulonsa 52.8 % ammatissa toimivista saamelaisista. Saamelaiskuntien muusta ammatissa toimivasta väestöstä ainoastaan 33.3 % toimii maa- ja metsätaloudessa. Taulussa 5 on ammatissa toimivien saamelaisten tarkempi elinkeinajakautuma. Taulusta 6 selviää ammatissa toimivan saamelaisväestön ammattijakautuma, joka heijastelee selvästi elinkeinajakautumaa. Ammattiasemaltaan suurin osa eli 46.6 % on työntekijöitä. Sen sijaan yksinäisyrittäjiä on 32.1 %, kun vastaava luku ammatissa toimivasta muusta väestöstä on 14.1 %. Taulusta 7 käy ilmi, että ainoastaan 12.3 % ammatissa toimivasta saamelaisväestöstä on saanut ammatillista koulutusta.

Saamelaisasunnot

Taulun 8 mukaan kaikissa saamelaiskunnissa saamelaisasunnot ovat pinta-alaltaan keskimäärin pienempiä verrattuna koko saamelaiskunnan asuntokantaan. Esimerkiksi Enontekiössä on huoneistoala keskimäärin 61.7 m^2 (luku sisältää myös saamelaisasunnot) ja näistä saamelaisasuinhuoneistojen keskipinta-ala on vain 48.9 m^2 . Saamelaisasuinhuoneistoissa on huoneistoalaa asukasta kohti vähemmän kuin koko saamelaiskuntien kaikissa asuinhuoneistoissa keskimäärin, esim. Enontekiössä saamelaisasuinhuoneistoissa on 10.0 m^2 huoneistoalaa asukasta kohti, kun vastaava luku koko kunnassa on 14.5 m^2 . Koko maassa huoneistoalaa asukasta kohti on keskimäärin 18.7 m^2 .

Taulusta 9 käy ilmi, että yleisin huoneluku saamelaisasuinhuoneistoissa on kaksi huonetta (keittiö ml.) ja tällaisia asuntoja on yhteensä 341 kpl. Näistä 96 on sellaisia asuinhuoneistoja, joissa asuu vähintään kuusi henkilöä. Kaikissa saamelaisalueen asunnoissa on kolme huonetta yleisin huoneluku.

Saamelaisasuinhuoneistojen varustetaso on huomattavasti alempi kuin saamelaiskuntien asuinhuoneistoissa yleensä. Taulusta 10 nähdään, että saamelaisasuinhuoneistoista on sähköistetty ainoastaan 56.6 %, kun kaikista asuinhuoneistoista saamelaiskunnissa on sähköistetty 80.5 %. Lapin läänin ja koko maan vastaavat luvut ovat 91.1 % ja 95.6 % (tiedot: VL:1972:12). Vesijohto on lähes joka kolmannessa (29.5 %) ja lämminvesi vain joka viidennessä (19.5 %) saamelaisasuinhuoneistossa.

1. Bakgrund till undersökning angående samebefolkningen

Denna publikation innehåller förhandsuppgifter om samebefolkningen i Enontekiö, Enare, Utsjoki och Sodankylä. Uppgifterna har insamlats i samband med 1970 års folkräkning och hänför sig till tidpunkten 31.12.1970.

Initiativet till en grundundersökning angående samerna gjordes vid Nordiska samerådets möte i Kautokeino 1959. Grunduppgifterna om samebefolkningen i Finland insamlades i juli 1962. Uppgiftssamlarna fick i uppdrag att intervjua varje sådan invånare inom sameområdet, vars föräldrar eller far- eller morföräldrar talat lapska som första språk. Med sameområdet avsågs det område, vilket den år 1949 tillsatta kommittén för samefrågor avgränsat och vilket omfattar Enontekiö, Enare och Utsjoki kommuner samt de nordligare delarna av Kittilä och Sodankylä. (Se Statistiska översikter nr 7/1968.)

Då i den intervjuade befolkningen ingick personer, som enligt allmän uppfattning var samer, ehuru ingen av deras föräldrar eller far- och morföräldrar lärt sig lapska som första språk, ansåg man det sakligt att inkludera dessa personer i samebefolkningen. Till definitionen gjordes följande tillägg: "En person, som lärt sig lapska som första språk, betraktas som same".

Kittilä räknas inte till de s.k. samekommunerna, emedan det enligt intervjuundersökningen bodde endast 9 samer i kommunen.

År 1962 fick man samernas antal till 3 843 personer, vilka fördelades efter boningsort enligt följande: Enontekiö 402, Enare 2 213, Sodankylä 220, Utsjoki 1 008.

Av dessa samer bildades ett "sameregister" som innehåller bl.a. personbeteckningarna. Till registret har tillagts i Enontekiö, Enare och i Sodankylä efter år 1962 av samer födda barn. Övriga uppgifter angående samer insamlades vid folkräkningen och de sammankopplades med hjälp av personbeteckningarna med de tidigare insamlade uppgifterna. Denna publikation innehåller folkräkningens förhandsuppgifter om samernas yrke, näringsgren, yrkesutbildning, yrkesställning och bostadsförhållanden.

2. Begrepp och klassificeringar som förekommer i tabellerna

Samebefolkningen

Som same betraktas i denna publikation person som den 31.12.1970 var mantals-skriven i Enontekiö, Enare, Sodankylä eller Utsjoki kommun och av vars för-äldrar eller far- eller morföräldrar åtminstone en läst sig lapska som första språk samt därtill personer som själv lärt sig lapska som första språk.

Med "övrig befolkning" avses de personer som inte hörde i samekommunerna till samebefolkningen 31.12.1970.

Civilstånd. Till personer som varit gifta hör änklingar, änkor och frånskilda och med gifta avses även personer under hemskillnad.

Huvudspråk. Vid oklara fall skulle man uppge den språkgrupp till vilken man ansåg sig höra. Huvudspråket skulle uppges även för småbarn.

Skolbildning. Personer som avlagt studentexamen ingår ej i antalet personer med mellanskolekurs.

Huvudsysselsättning (grundgruppering)

Till den yrkesverksamma befolkningen har räknats vid räkningstidpunkten 14 år fyllda personer, som utfört inkomstbringande arbete under minst hälften av branschens normala arbetstid och för detta arbete erhållit ersättning i pengar eller natura. Den yrkesverksamma befolkningen omfattar förutom egentliga yrkes-utövare (företagare och löntagare) även medhjälpande familjemedlemmar. Med räkningstidpunkten avsågs "förhållandena den 1.1.1971". Tillfälligt arbetslösa personer och personer som utförde sin värnplikt har inräknats i den yrkesverksamma befolkningen på basen av det yrke de senast utövade.

Som familjemedlem anses person, som ekonomiskt är beroende an en annan (i samma bostad boende) person, t.ex. barn eller hustru, som inte är yrkes-verksam.

Som studerande anses en person, som fyllt 16 år och som studerar eller går i skola och som inte är yrkesverksam.

Till gruppen pensionärer och övriga självständiga yrkeslösa räknas 65 år fyllda personer, personer som lever på räntor samt övriga personer, vilka inte är yrkesverksamma men inte heller är studerande, familjemedlemmar eller vårdtagare i anstalt.

Vårdtagare i anstalt. Om person, som anmäldes såsom hörande till anstalts-hushåll på basen av andra uppgifter på blanketten, kunde klassificeras som hörande till någon annan grupp, blev han/hon inte räknad som vårdtagare i anstalt.

Näringsgren

En yrkesverksam persons näringsgren bestäms på basen av arbetsgivarens eller det egna företagens bransch. Alla personer på samma arbetsplats erhåller oavsett yrke (arbetsuppgift) samma näringsgrenskod.

Företagens bransch bestäms enligt arbetsstället i enlighet med FN:s rekommendationer. Arbetsstället har definierats som en enhet, där en fysisk eller juridisk person utövar huvudsakligen ett visst slags verksamhet, t.ex. ekonomisk, administrativ eller hälsovård, på ett enhetligt område (t.ex. butik, arbetsmatställe, fabrik, verkstad, byggnadsplats, jordbrukslägenhet osv.). Det egentliga arbetsstället kan ha hjälparbetsställen, vilkas bransch är samma som det egentliga arbetsställets. Som hjälparbetsställen har ansetts särskilda kontor (inkl. huvudkontor), lager, reparationsverkstäder, kraftverk, byggnadsavdelningar, transportavdelningar, forskningsavdelningar och hamnar.

Vid folkräkningen användes en näringsgrensindelning, vilken följer den nya 6-siffriga näringsgrensindelning (i allmänhet på 4-siffrersnivå), av vilken en preliminär version färdigställes den 1 oktober 1970 i Statistikcentralen. Denna indelning följer i sin tur 1968 års internationella näringsgrensindelning (ISIC Rev.2).

Huvudgrupperna i näringsgrensindelningen (ISIC) är följande (VL 70 kod):

- 1 Jordbruk, skogsbruk, fiske och jakt (0)
- 2 Brytning av mineraliska produkter (1)
- 3 Tillverkning (2-3)
- 4 El-, gas- och vattenförsörjning (4)
- 5 Byggnadsverksamhet (5)

- 6 Varuhandel, restaurang- och hotellverksamhet (6)
- 7 Samfärdsel, post- och telekommunikationer (7)
- 8 Bank- och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltning och tjänster till näringslivet (8)
- 9 Samhälls- och personliga tjänster (inkl. reparation av hushållsvaror) (9)
- 0 Näringsgren okänd.

Yrke

Yrkesklassificeringen i 1970 års folkräkning grundar på 1963 års Nordiska yrkesklassificering (NYK) och är jämförbar med 1960 års klassificering på huvudgruppsnivå.

Yrkesgrupperna är följande (inom parentes koderna i Nordiska yrkesklassificeringen):

- 0 Tekniskt, naturvetenskapligt, samhällsvetenskapligt, humanistiskt och konstnärligt arbete (0)
- 1 Administrativt, kameralt och kontorstekniskt arbete (1-2)
- 2 Kommersiellt arbete (inkl. försäljning av fastigheter och värdepapper, butikspersonal) (3)
- 3 Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete (4)
- 4 Gruv- och stenbrytningsarbete (5)
- 5 Transport- och kommunikationsarbete (6)
- 6-7 Tillverkningsarbete, maskinskötsel mm. (inkl. packnings-, stuveri-, lager- och förrådsarbete) (7-8)
- 8 Servicearbete (inkl. bevaknings- och skyddsarbete, hygien och skönhetsvård, fastighetsskötsel och städning) (9)
- 9 Annat arbete (bl.a. militärt arbete) (X4)
- 910 Okänt yrke (X2)

Yrkesställningsindelningen grundar på uppgifter om yrkesställningen vid huvudyrkets utövning och grupperna är:

- arbetsgivare
- ensamföretagare
- funktionärer
- arbetare
- medhjälpare familjemedlemmar.

Yrkesutbildning. Vid folkräkningen har till yrkesutbildning räknats i universitet och i andra högskolor avlagd examen samt yrkesutbildning som ges inom olika näringsgrenar i institut och skolor i minst 6 månader lång genomgådd yrkesinriktad kurs. Ofullbordade studier beaktades icke. Ifall en person avlagt flere på samma nivå inom olika områden, beaktades den examen som närmast anslöt sig till yrket. Av examina på olika nivåer beaktades den högsta.

Samebostäderna

Med bostadslägenhet avses rum eller grupp av rum som används som bostad för privathushåll och som byggnadstekniskt är avskild från andra lägenheter och har egen ingång direkt utifrån, från trappuppgång eller liknande.

Hushållet bildas av familjemedlemmar och övriga personer som är samboende och har gemensamt kosthåll. Enligt denna definition bildar t.ex. en underhyresgäst med eget kosthåll ett eget hushåll.

Med samebostadslägenheter avses alla de bostadslägenheter som används som bostad av minst en same, men vid beräkning av boendetätheten har även beaktats de icke-samer som ifrågavarande bostadslägenheter bodde.

3. Jämförelse

Ålder, skolbildning, huvudspråk

Största delen av Finlands samebefolkning bor i landets nordligaste kommuner: de s.k. samekommunerna Enontekiö, Enare, Utsjoki och Sodankylä. Ur tabell 1 framgår att över hälften av dessa samer eller 55.1 % bor i Enare kommun. Av Enare totalbefolkning utgör de endast en tredjedel. Den största andelen samer har Utsjoki där 75.0 % av befolkningen är samer.

Åldersstrukturen avviker i viss mån från den övriga befolkningens inom sameområdena. Enligt tabell 2 utgjorde åldersgruppen 0-14 år 33.1 % av hela samebefolkningen, medan motsvarande tal för den övriga befolkningens del är 31.2 %. I hela Lapplands län utgör åldersgruppen 0-14 år 30.2 %. Motsvarande tal för hela landet är 24.2 % (jfr VL:1972:11 sid. 8), varför i Lapplands län speciellt bland samebefolkningen barnens antal är betydligt större än i hela landet i genomsnitt. Av samerna är 7.8 % och av den övriga befolkningen inom sameområdet 5.7 % över 65 år. Hela landets motsvarande tal är 9.4 %.

Dessa skillnader i åldersstrukturen för samekommunernas, Lapplands läns och hela landets befolkning framgår bäst ur bifogade ålderspyramiderna (s. 36-41).

Ur tabell 3 framgår att av samtliga samer endast 48.3 % i folkräkningen har meddelat samiska som sitt huvudspråk. Samerna i Utsjoki talar relativt mest samiska eller 83.7 %. Av totalbefolkningen talar i Utsjoki 66.5 % samiska, d.v.s. majoritetens språk i kommunen är samiska. Vidare framgår ur tabell 3 att bland samerna endast 2.3 % har genomgått mellanskola och studentexamen har avlagts av endast 0.7 %. Motsvarande tal för hela Lapplands län är 6.7 % och 3.1 %.

Yrkesverksamhet, näringsgren och yrke

Enligt tabell 4 är av samtliga samer endast 33.4 % yrkesverksamma vilket är märkbart under medeltalet för hela landet, 46.0 %. De yrkesverksamma utgjorde 40.8 % av befolkningen i Lapplands län. Den relativt stora andelen barn bland samerna är en faktor som förorsakar den låga andelen yrkesverksamma. Ur tabell 4 framgår att samernas främsta näringsgren är jord- och skogsbruk, som sysselsätter 52.8 % av de yrkesverksamma samerna. Endast 33.3 % av samekommunernas övriga befolkning verkas inom jord- och skogsbruk. Ur tabell 5 framgår de yrkesverksamma samernas näringsgrensstruktur i detalj. Ur tabell 6 framgår den yrkesverksamma samebefolkningens yrkesstruktur, som klart återspeglar näringsstrukturen. Den största delen eller 46.6 % är till sin yrkesställning arbetare. Ensamföretagare är däremot 32.1 %, medan motsvarande tal för den övriga yrkesverksamma befolkningen är 14.1 %. Ur tabell 7 framgår att endast 12.3 % av den yrkesverksamma samebefolkningen har yrkesskolning.

Samernas bostadsförhållanden

Enligt tabell 8 är samernas bostäder till ytan i genomsnitt mindre än ytan för hela bostadsbeståndet i samekommunen. T.ex. i Enontekiö är lägenheternas yta i genomsnitt 61.7 m² (siffran innehåller även samebostäderna) och av dessa utgjorde samebostädernas yta i genomsnitt endast 48.9 m². I samernas bostadslägenheter är lägenhetsytan per boende mindre än motsvarande genomsnitt för samtliga bostadslägenheter i samekommunerna, t.ex. i Enontekiö finns i samebostadslägenheterna 10.0 m² lägenhetsyta per boende medan motsvarande tal för hela kommunen är 14.5 m². Som jämförelse kan nämnas att lägenhetsytan per boende i genomsnitt i hela landet är 18.7 m².

Ur tabell 9 framgår att det allmännaste rumsantalet i samebostäderna är två rum (köket medräknat) och dylika bostäder finns det sammanlagt 341. Av dessa är 96 sådana bostadslägenheter, i vilka det bor minst sex personer. Det vanligaste rumsantalet då samtliga bostäder inom sameområdet beaktas är tre rum.

Samernas bostadslägenheter är märkbart sämre utrustade än samekommunernas bostadslägenheter i allmänhet. Ur tabell 10 framgår, att endast 56.6 % av samernas bostadslägenheter har elektricitet medan 80.5 % av samtliga bostadslägenheter i samekommunerna har elektricitet. Motsvarande siffror för Lapplands län och hela landet är 91.1 % resp. 95.6 % (uppgifterna i VL:1972:12). Av samernas bostadslägenheter har nästan var tredje (29.5 %) vattenledning och varmvatten endast var femte (19.5 %).

1. Sabmelaštutkamuša tuogaš

Tat čala sististoalla ovdatieđuid Eänođaga, Änara, Ohcijoga já Soade-kili sabmelažžai pirra. Tieduk leäk čoggujuvvom jági 1970 veähkađak-lohkama oktavuodast já tâk teivek aigepoddui 31.12.1970.

Vuolggatus vuoddotutkamuša čádateämeš tâhkkui njukčamanust 1959 Távvi-riihkkai samiradi čoaikkimist Kuovdakeäinnust. Vuoddotieduk Suoma sabmelašveähkađagast čoggujuvvujedje suoidnemanust 1962. Tiedui čogggik ožžo ravvagiid jeäratit tieduid "sabmelaškuovllu juohke assist, keän vahnemiin tâhje vahnemii vahnemiin keäst nu leä tâhje leämaš vuostas kiellan samekiella". Sabmelaškuovlluin oaivvilduvvui j. 1949 asatuvvom sabmelašaššii komitea raddjem eädnamoassi, mâsa kullek Eänođaga, Änara já Ohcijoga kielddak sihke Kihttela já Soadekili tâvimuš oasik. (Keähča Tilastokatsauksia nr 7/1968.)

Ko kâžaduvvom veähkađahkii kulle olbmok, keäk tavalaš oainnu mielde kâlge kehččujuvvot sabmelažžan väihkko sin vahnemiin tâhje vahnemii vahnemiin ii oktage leäm oahppam vuostas kiellan samekiela, kavnnatuvvui aššalažžan lohkat oasi sistge sabmelašveähkađahkii. Ädujuvvui lâsenjuolggadus: "olmmoš, keän vuostasin oahppam kiella leä samekiella, kehččujuvvo sabmelažžan."

Kihttel ii lohkkujuvvo nk. sabmelaškielldaidii, tâstgo tâm rajai siste asse kâžadamtutkamuša mielde tušše 9 sabmelažža.

Jági 1962 oažžasuvvai sabmelažžai lohcomeärrin 3 843 heägga, kuđek juohkađuvve assamkielldai mielde čuovvovažžat: Eänođak 402, Änar 2 213, Soadekilli 220, Ohcijohka 1 008.

Tain sabmelažžain rahkađuvvui "sabmelašregister", mâst leä ee. heägga-signumak tâhje -karakteäarak (meärkkak). Eänođagast, Änarist, Ohcijogast já Soadekilist jági 1962 mânna riegađam sabmelažžai manak leäk lâsituvvom registerii. Eära sabmelažžaidii kuoski tieduk čoggujuvvujedje veähkađaklohkama pokte já tâk ovttastuvvujedje ovdal čoggujum tieduidii heäggasignumiin. Tat čala sististoalla ovdatieđuid sabmelažžai ammatist, eälatusvuogist, ammatkuvlemist, ammatšâjist já assantilist.

2. Tavvaliin ovdanpoahtti toahpagak já luohkaidii juohkimak

Sabmelašveähkađak

Sabmelaš leä tam čilgetusast Eänođaga, Änara, Soađakili tâhje Ohcijoga kielddast 31.12.1970 heggiičallujuvvom olmmoš, keän vahnemiin tâhje vahnemii vahnemiin kii nu leä vuostas kiellan oahppam samekiela, sihke tâsa lâssin olbmok, kuđek iežas leäk oahppam vuostas kiellan samekiela.

Eära veähkađak leä sabmelaškielldai eära ko sabmelašveähkađak 31.12.1970.

Sivilseähtu. Naihtalam olbmuidii kullek leäskak já eärranam olbmok. Assameärust orruk kehččujik naihtalam olmmošin.

Oaivekiella. Eähpečielga tahpatusain kâlggai älmmitit tâm kiellačeardda, mâsa lâgamusta keähčai iežas kullat. Oaivekiella kâlggai älmmutuvot mâiddai unnamain.

Oaiveaššalaš toaimmam (vuodđojuohku)

Ammatist toaimmi veähkađahkii leä rehkenastom lohkampoddust 14 jâgi teävdam olmmoš, kuhte leämas poađu puktevaš pârggust uhcimusta peäli pârgosuorggi tavalas pârgoaggist já leä ožžom pârggustis puhttetusa jogo ruhtan tâhje lunddolaš puorrin (in natura). Ammatist toaimmi veähkađahkii lohkkujik eäreb tavalas ammatarjeteäddjik (iehčanastoaimmik já palkkakeässik) mâiddai veähketeäddji peäraslähtuk. Lohkampodduin oaivvilduvvo "1.1.1971 čužžom tilli". Teivvolažžat pârgguteämik já soahtepalvalusa teävdik leäk lohkkujuvvom ammatist toaimmi veähkađahkii tâm ammata vuoduld, mâst sii leämas manimus pârggust.

Peäraslähttu leä olmmoš, kuhte leä tallotoalu peälest tâhje ekonomalažžat kidda nubbi (seämma viesust assi) olbmok, omt. manna tâhje eäm, kuhte ii toaimma ammatist.

Oahpavazzi leä 16 jâgi teävdam olmmoš, kii leä oahpa tâhje skuvlla vazimin iige toaimma ammatist.

Panšuvdnalažžai já eära iehčanas ammatkeähtes olbmui jovkui kullek ee. 65 jági teävdam olbmok, reänttuiguim eällik sihke olbmok, keäk eäi toaimma ammatist eäige leäk oahpavažžik, peärašlâhtuk eäige lagađus-hoihttokasak.

Lagađushoihttokas. Jos olmmoš, kii leä älmmutuvvom lagađuspiebmokoddi lâhtun, sahtta kehččujuvvot hamođakpahpara eära tieđui vuoduld mân nu eära luohkkai kullavažžan, te son ii leäk lohkkujuvvom lagađushoihttokassan.

Eälatusvuohki

Ammatist toaibmi olbmo eälatusvuohki meärređuvva su pârgoáddi tâhje iehčanastoaimma toaibmasuorggi mielde. Puohkak seämma pârgosâjist pârgi olbmok ožžok seämma eälatusvuohkesignuma pârghu lundui keähčakeähtta.

Iehčanastoaimma toaibmasuorgi meärređuvva toaibmapaihkii vuoduld Ovttas- tuvvam Albmogii äddim ravvagii mielde. Toaibmapaihki leä raddjâjuvvom ovttadahkan, mâst fyselaš (rumašlaš) tâhje juridilaš (vuoigadlaš) persuvdna harjeta valdupârgunis ovta tihtolagan toaimma - nugo omt. ekonomalaš, halddatus- tâhje teärvvasvuodahoihtotoaimma-- oktalaš paihkkist (omt. vuovdimsâdji, kantiidna, fabriihka, pârhopadji, rahkađuspârgoeäna, eänatallu jno.). Toaibmapaihkkist sahttek leät veähkketoaibmapaihkkik, mâi toaibmasuorgi leä alo seämma ko ieš toaibmapaihki. Veähkketoaibmapaihkin leä kehččujuvvom sierranas kantuvra (oaivekantuvra), radjoviessu, tivotak, fabmolagađus, rahkađusossođak, fievrređamossođak, tutkamušossođak já habman.

Veähkađaklohkamist keävatuvvom eälatusvuohkeluohkaidii juohku čuovvu Tilastokeskusa ođđa 6-nummarlaš toaibmasuorgejuogu (tavalažžat 4-nummarlaš tasist), mân vuodđolagađus valmmaštuvai 1.10.1970. Tat fâst vuodđoduvva internašuvnnalaš toaibmasuorgejuhkui jágist 1968 (ISIC Rev.2).

Eälatusvuohkejuogu (ISIC) oaiveluohkak leäk (VL 70 kode):

- 1 Eänatoallu, meähccetoallu, kuollepivdu já meähccepivdu (0)
- 2 Ruvkkek, eära lâiggođamtoaibma (1)
- 3 Industriija (2-3)
- 4 Šleäđga-, kassa- já čahcefuolatus (4)
- 5 Rahkađustoaiabma (5)
- 6 Grossa- já unnakavpi, piebmo- já korterimtoaiabma (6)
- 7 Fievrređeäbmi já tiehtojodalmas (7)
- 8 Finansa-, sihkkaruššam- já kiddaobmođakpalvalusak sihke kavpesuorggi palvaleäddji toaibmam (8)
- 9 Oktasaškoddalaš já persuvnnalaš palvalusak (m. ruoktopiergasii tivvum) (9)
- 0 Eälatusvuohki tovdameähttum.

Ammat

Jâgi 1970 veähkađaklohkamist keävatuvvom ammatluohkaidii juohkim vuoddođuvva Távviriihkkai ammatluohkkajuohkui 1963 já tât leä oaiveluohkai peälist veärdiđamtohkalaš jâgi 1960 luohkkajuoguin.

Ammatluohkak leäk (parenteäsain Távviriihkkai ammatluohkkajuogu meärkkak):

- 0 Tekniihkkalaš, luonddutiedälaš, servvođaktiedälaš, humanistalaš já mahtalaš pârgu (0)
- 1 Halddatussii já rehkegtollui kuoski já kantuvratekniihkkalaš pârgu (1-2)
- 2 Kavppalaš pârgu (m. kiddaobmođagai já arvopahparii vuovdim, vuovdimsâjii pârgik) (3)
- 3 Eäna- já meähccetoallopârgu, kuolastamsuorgi (4)
- 4 Ruvke- já lâiggođampârgu (5)
- 5 Fievrređam- já jodalmaspârgu (6)
- 6-7 Industriijapârgu, mašiinna hoihtu jnv. (m. pahkkem-, lastem-, kuorbmepidjam- já radjopârgu) (7-8)
- 8 Palvaluspârgu (m. faktem- já suodjalustoaimmäk, hygieniija- já čabbođakhoihtopârgu, kiddaobmođaga hoihtu já čorgempârgu) (9)
- 9 Eära toaimmak (ee. soalddatpârgu) (X4)
- 910 Ammat tovdameähttum (X2).

Ammatsâdjejuohku vuoddođuvva tieduidii ammatsâjist oaiveammata harje-
teämi oktavuodast já luohkak leäk:

- pârgoâddik
- iehčanastoaibmik
- toaibmaolbmok
- pârgik
- veähketeäddji peärašlâhtuk.

Ammatskuvlem. Ammatskuvlemin leä veähkađaklohkamist kehččujuvvom uni-
versiteähtain já eära ällaskuvllain čäđatuvvom tutkamušak sihke uhci-
musta 6 manopaje pistam ammatlaš kurssek, mâk leäk čäđatuvvom sierranas
eälatusvuohkesurggiin ammatskuvlema äddi oahppasâjiin já skuvllain.
Kâskan pahcam oahpavažzim ii leäk vuhtii valdujuvvom. Jos kii nu leä
čädatam manngaid seämmatassasaš sierra surggii tutkamušaid, te leä val-
dujuvvom vuhtii tât, mii čädnasa lâgamusat ammatii. Sierratassasaš
tutkamušain leä valdujuvvom vuhtii älimus tutkamuš.

Sabmelažžai assamtilli

Assamviessu leä ovttakaš piebmokoddi assamii keävatuvvom vistelâdnja
tâhje lâdnjajoavku, mii leä sarrjuvvom rahkađustekniihkkalažžat eära
viesuin já mâsa leä iežas olgouksa njuolgga olgguld, trahppalânjast
tâhje eära tâggarazžast.

Piebmokoddi (ruoktotallođak). Piebmokoddi rahkađuvva peärašlâhtuin já
eära olbmuin, kuđek assek ovttast já keäinna leä oktasaš piebmotoallu.
Tam raddjema mielde ovdameärkka tihtii seämma viesust assi laigolaš
(vuollelaigolaš), keäst leä iežas piebmotoallu, rahkađa iežas piebmo-
koddi.

Sabmelašassamviesuk leäk puok tâk assamviesuk, mainna assa uhcimusta
okta sabmelaš, muhto assamsuohkadvuoda rehkenastimist leä valdujuvvom
vuhtii mäiddai eäarak seämma assamviesust assi olbmok.

3. Veärdideäbmi

Änki, skuvlačuvgetus, oaivekiella

Valduoassi Suoma sabmelaš veähkađagast assa aibbas riihkka tåvumus suohkaniin, nk. sabmelašsuohkaniin tånje Eänodagast, Änarist, Ohcijogast já Soadekilist. Tavvalist 1 oidno, åhte pådjel peålli tain sabmelaššain tånjege 55.1 % assek Änar kielda siste. Obba Änara veähkađagast sii tådde tåhkek tušše koalmmadoasi. Ohcijonka fåst leä puok sabmelaššamus kielda, tåstgo obbanassii 75.0 % tam veähkađagast kullek sabmelaššaidii.

Änkerahkađak eårrana muhtim veära sabmelaškuovllu eära veähkađagast. Tavvala 2 mielde 0-14 -jåhkasaššak leäk sabmelaš veähkađagast 33.1 %, ko fåst eära veähkađaga puohta lohku leä 31.2 %. Obba Sami lienast leä 0-14 -jåhkasaššak 30.2 % veähkađagast. Obba riihkka vastideåddji lohku leä 24.2 % (VL:1972:11 siidu 8), nu åhte Sami lienast eåraliigganit sabmelašveähkađaga kåskavuodast manai ossođak leä fuobmašåhtti meårist stuorab ko kåskameåri mielde obba riihkkast. Sabmelaššain leäk pådjel 65-jåhkasaššak 7.8 % muhto sabmelaškuovllu eära veähkađagast tušše 5.7 %. Obba riihkkast vastideåddji lohku leä liihkka 9.4 %.

Tak eåruk sabmelaš suohkanii já Sami liena sihke obba riihkka ånkerahkađagast oidnujik čielgasabbot tam čallaga maņapeållai piddjom åhkepyramiidain (s. 36-41).

Tavvalist 3 čielga, åhte puok samiin tušše 48.3 % leäk ålmmutam veähkađaklohkamist oaivekiellan samekiela. Ohcijok samiin eånebuk ko eära såjiin tånjege 83.7 % hubmek samekiela. Obba Ohcijoga veähkađagast 66.5 % leäk samekiellasaššak, nubbiiguin saniiguim kieldda eånadaga kiella leä samekiella. Viidasabbot tavvalist 3 oidno, åhte kåskaskuvlla leäk čådatam tušše 2.3 % sabmelaššain já åhte stuđeånttak leäk sin kåskast tušše 0.7 %. Sami lienast vastideåddji loguk leäk 6.7 % já 3.1 %.

Ammatist toaibmam, eålatusvuohki já ammat

Tavvalist 4 fuobmašuvvo, åhte ammatist toaibmik puok samiin leäk 33.4 %, mii pahca kuhkas vuollai riihkka kåskaarvvu 46.0 %. Sami liena veähkađagast leäk ammatist toaibmik 40.8 %. Manai relatiivvalaššat stuorra ossođak obba sabmelašveähkađagast leä okta tåhkki, mii vaihkkota ammatist toaibmi samii unna ossođahkii obba sabmelašveähkađagast.

Kavnnatuvvo, âhte sabmelažžai čielgasit stuoramus pârgoâddi leä eäna- ja meähccetoallu (tavval 4), mân suorggist ožžok aigaipoađu 52.8 % ammatist toaibmi samiin. Sabmelaškielddai ammatist toaibmi eära veähkađagast tušše 33.3 % toibmek eäna- ja meähccetoalust. Tavvalist 5 leä ammatist toaibmi sabmelažžai tarkkib eälatusvuohkejuohku. Tavvalist 6 fâst čielga ammatist toaibmi sabmelašveähkađaga ammatjuohku, mii sulastahtta sâgga eälatusvuohkejuogu. Ammatsâji peälist stuoramus oassi tâhjege 46.6 % ledje pârgik. Nubbe tafust iehčanastoaibmik ledje 32.1 %, ko vastideäddji lohku ammatist toaibmi eära veähkađagast leä 14.1 %. Tavvalist 7 pohta âlbma, âhte tuššefal 12.3 % ammatist toaibmi sabmelašveähkađagast leäk ožžom ammatlaš skuvlema.

Sabmelašassamviesuk

Tavvala 8 mielde sabmelašassamviesuk leäk puok sabmelaškielddain lahtteviidosa tâhje sturrođaga peälist kâskameäri mielde unnibuk ko obba kieldda assamviesuk. Omt. Eänođagast leä viessoviiddus kâskameäri mielde 61.7 m² (lohkui kullek mäiddai sabmelašassamviesuk) ja tainna leä sabmelašassamviesui kâskaviiddus tušše 48.9 m². Sabmelašassamviesuin leä viessoviiddus ovta assi kuovdo vanebut ko sabmelaškielddai puok assamviesuin kâskameäri mielde, omt. Eänođagast leä sabmelašassamviesuin 10.0 m² viiddus assi kuovdo, muhto vastideäddji lohku obba suohkanist leä 14.5 m². Obba riihkast leä viessoviiddus assi kuovdo kâskameäri mielde 18.7 m².

Tavvalist 9 pohta âlbma, âhte tavalamos lâdnjalohku sabmelašassamviesuin leä kuokte lânja (kievkkam mielde lohkkujuvvom), ja taggar viesuk leäk oktiipuok 341 stuhka. Tainna 96 leäk tâggar assamviesuk, mâinna assek uhcimusta kuhitta olbmo. Sabmelaškuovllu puok assamviesuin leä tavalamos lânjai lohku kolbma.

Sabmelašassamviesui pierggastassi leä ollu vuolib ko sabmelaškielddai assamviesuin muđui. Tavvalist 10 oidno, âhte sabmelašassamviesuin tušše 56.6 %:st leä šleäđga, ko tât sabmelaškielddai puok assamviesuin leä 80.5 %:st. Sami lienâ ja obba riihkka vastideäddji loguk leäk 91.1 % ja 95.6 % (tieđuk: VL:1972:12). Kolgi čahci leä koasii juohke koalmmad (29.5 %) assamviesust, lieggačahci tušše juohke viđad (19.5 %) sabmelašassamviesust.

SUOMI - SAAME -sanasto

SUOMA - SAMEKIEL -sadnelogatallam

Ammatissa toimiva	=	Ammatist toaibmi
Ammatti	=	Ammat
Ammattiasema	=	Ammatsâdji
Ammattikoulutus	=	Ammatskuvlem
Asuinhuoneisto	=	Assamviessu
Asukas	=	Assi
Asumisväljyys	=	Assamsâddjaivuolta
Elinkeino	=	Eälatusvuohki
Eläkeläinen	=	Pansuvdnalaš
Enontekiö	=	Eänođak
Huone	=	Lâdnja
Huoneistoala	=	Viessoviiddus
Huoneluuku	=	Lâdnjalohku
Ikä	=	Âhki
Inari	=	Ânar
Keskikoulukurssi	=	Kâskaskuvlakurse
Keskimäärin	=	Kâskameäri mielde
Keskuslämmitys	=	Kuovddašlieggadus
Koko väestö	=	Obba veähkadak
Koulusivistys	=	Skuvlačuvgetus
Kylpyhuone	=	Lavgolâdnja
Laitoshoidokki	=	Lagadushoihttokas
Lukumäärä	=	Lohkomeärri
Lämminvesi	=	Lieggáčahci
Miehiä	=	Âlbmak
Muu väestö	=	Eära veähkadak
Naimattomat	=	Naihtalkeähtes olbmok
Naimisissa olevat	=	Naihtalam olbmok
Naimisissa olleet	=	Naihtosist orrom olbmok
Opiskelijat	=	Oahpava33ik

Perheenjäsen	= Peärašláhttu
Pääasiallinen toiminta	= Oaiveaššalaš toaibmam
Pääkieli	= Oaivekiella
Ruokakunta	= Piebmokoddi
Saamelaisasuinhuoneisto	= Sabmelašassamviessu
Saamelaiskunta	= Sabmelaškieldda
Saamelaisväestö	= Sabmelašveähkadak
Sauna	= Savdni
Siviilisääty	= Sivilseähtu
Sodankylä	= Soadekilli
Sukupuoli	= Nalepeälli
Suomi	= Suobma
Sähkövalo	= Šleädgačuovga
Taulu	= Tavval
Tunnus	= Kode
Utsjoki	= Ohcijohka
Vailla vakinaisia asukkaita	= Fasta assiitaga
Varusteet	= Piergasak
Vesijohto	= Čahcejodas
Viemäri	= Tuolvačahcekolggaldak
Yhteensä	= Oktiipuok
Ylioppilastutkinto	= Studeäntatutkamuš

Tavval 5: Ammatist toaibmi sabmelažžak eälatusvuogi (oassalagai 3-numm.)
mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970

Kode EÄLATUSVUOHKI

0	<u>EÄNA- JÄ MEÄHCETOALLU</u>
00-03	Eänatoallu já meähccepivdu
000-004	Peäldoviiddus padjel 5.0 ha
005-009	Peäldoviiddus vuollai 5.0 ha
011	Poazotikšum
030	Meähccepivdu já meähccefuođđui šáddadeäbmi
04-05	Meähccetoallu
06	Kuollepivdu
061	Saivačahcekuolastus
1	<u>RUVKETOAIBMA</u>
2-3	<u>INDUSTRIIJA</u>
20-23	Piebmotarbašii, juhkamušai já tuhpaka valmmašteäbmi
26	Muorralvoindustriija
4	<u>FUOLATUSTOAIBMA</u>
40	Šleädga-, kassa- já liggemfuolatus
5	<u>RAHKAĐAMTOAIBMA</u>
50-51	Tallorahkađamtoaibma
52	Eäna- já čahcerahkađamtoaibma
6	<u>KAVPI</u>
60-61	Grossakavpi
62-64	Unnakavpi
65	Piebmo- já korterimtoaibma

Kode EÄLATUSVUOHKI

7- FIEVRREDEÄBMI JÄ TIEHTOJODALMAS

70-73 Fievrredeäbmi

74 Tiehtojodalmas

8 PALVALUSAK

9 OKTASAŠKODDALAŠ PALVALUSAK

916-937 Oahpateäbmi jä tutkamuš

938-944 Teärvvasvuoda- jä puhcciihoitu, šivittoaktaruššam jä
socialfuolatus

900-915 Eära palvalusak
945-977

EÄLATUSVUOHKI TOVDAMEÄHTTUM-

Tavval 6: Sabmelašveähkađak jâ eära veähkađak ammata jâ ammatsâji
mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970

Kode AMMAT

Ammatist toaibmi veähkađak

- 0 Tekniihkkalaš, luonddutiedalaš, servvodaktiedalaš jâ eära tâggaraš pârgu
- 1 Halddatus- jâ rehkegtoallopârgu, kantuvratekniihkkalaš pârgu
- 2 Kavppalaš pârgu
- 3 Eäna- jâ meähccetoallopârgu, kuolastus
- 4 Ruvke- jâ lâiggođampârgu
- 5 Fievrrעדam- jâ jođalmaspârgu
- 6 - 7 Industriijapârgu jâ mašiinnahoihtu
- 8 Palvaluspârgu
- 9 Eära toaimmak
- 910 Ammat tovdameähttum

AMMATSÂDJI

Pârgoâddik

Iehčanastoaibmik

Toaibmaolbmok

Pârgik

Veähketeäddji peärašlâhtuk

Tavval 7: Ammatist toaibmi sabmelašveähkađak ammatlaš skuvlema já
nalepeäli mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970

Kode AMMATSKUVLEM

Ammatist toaibmi veähkađak

0 Ammatlašat sirremeähttum skuvlem
1 Estetalaš já humanistalaš skuvlem
2 Oahpateäiskuvlem
200-201 Albmogskuvlaoahpateäddji
3 Kavpe- já toaimataksuorggi skuvlem
4 Tekniikka já luonddutiehtagii skuvlem
40 Industriijja já kiehtatujii vuolib skuvlem
5 Jođalmasa skuvlem
6 Tikšumamatii skuvlem
7 Eäna- já meähccetoalu skuvlem
8 Eära sierraamatii skuvlem
Ammatlaš skuvlem vailu

TAULU 1: Saamelaisväestön osuus koko väestöstä saamelaiskunnissa 31.12.1970

TABELL 1: Samebefolkningens andel av hela befolkningen i samekommunerna 31.12.1970

TAVVAL 1: Samelašveähkadaga ossodak obba veähkadagast samelaškielddain 31.12.1970

Saamelaiskunnat Samekommuner		Koko väestö Hela befolkningen		Saamelaisväestö - Samebefolkningen		
		Yhteensä Inalles	%	Yhteensä Inalles	%	% - koko väestöstä % - av hela befolkningen
Enontekiö	Y	2 356	11.0	403	10.6	17.1
	M	1 241		211		
Inari - Enare	Y	6 974	32.5	2 094	55.1	30.0
	M	3 695		1 421		
Sodankylä	Y	10 706	50.0	258	6.8	2.4
	M	5 669		138		
Utsjoki	Y	1 391	6.5	1 043	27.5	75.0
	M	732		547		
Yhteensä		21 427	100.0	3 798	100.0	17.7
Miehiä		11 337		2 017		

Y = Yhteensä - Inalles

M = Miehiä - Män

TAULU 2: Saamelaisväestö ja muu väestö iän, siviilisäädyn ja sukupuolen mukaan saamelaisalueella 31.12.1970

TABELL 2: Samebefolkningen och övriga befolkningen efter ålder, civilstånd och kön i sameområdet 31.12.1970

TAVVAL 2: Saamelasveähkadak ja eära veähkadak ägi, sivilseädu ja nalepeäli mielde saamelaskuovllust 31.12.1970

Siviilisäätty	Yht.	I k ä - Å l d e r							
		Inall.	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
<u>Saamelaisväestö</u>	Y	3 798	1 259	834	389	411	307	300	298
<u>Samebefolkningen</u>	%	100.0	33.1	22.0	10.2	10.8	8.1	7.9	7.8
	M	2 017	638	463	221	237	160	149	149
Naimattomat	Y	2 458	1 258	771	168	115	48	41	57
Ogifta	M	1 416	637	454	129	97	35	27	37
Naimisissa olevat	Y	1 166	-	63	218	285	238	219	142
Gifia	M	560	-	9	92	140	116	112	90
Naimisissa olleet	Y	170	-	-	3	11	20	40	96
Förut gifia	M	40	-	-	-	-	8	10	22
<u>Muu väestö</u>	Y	17 629	5 508	3 662	2 273	2 261	1 690	1 222	1 009
<u>Övriga befolkningen</u>	%	100.0	31.2	20.8	12.9	12.8	9.6	6.9	5.7
	M	9 320	2 785	1 994	1 223	1 260	922	643	490
Naimattomat	Y	10 163	5 503	3 048	581	421	260	187	159
Ogifia	M	5 755	2 784	1 784	402	332	200	138	112
Naimisissa olevat	Y	6 575	-	607	1 651	1 764	1 287	811	450
Gifia	M	3 318	-	209	802	908	679	445	275
Naimisissa olleet	Y	887	-	6	41	76	143	224	397
Förut gifia	M	245	-	1	20	20	43	61	100

Y = Yhteensä - Inalles

M = Miehiä - Män

TAULU 3: Saamelaisväestö ja muu väestö pääkielen (suomi/saame), koulusivistyksen ja sukupuolen mukaan saamelaisalueella 31.12.1970

TABELL 3: Samebefolkningen och övriga befolkningen efter huvudspråk (finska/same), skolbildning och kön i sameområdet 31.12.1970

TAVVAL 3: Sabmelašveähkađak já eära veähkađak oaivekiela (suoma-/samekiella), skuvlačuvgetusa já nalepeäli mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970

	Yhteensä Inalles	Pääkieli-Huvudspråk			Koulusivistys - Skolbildning			
		Suomi Finska	Saame Same	%	Keski- kouluk. Mellan- skolek.	%	Ylioppi- lastutk. Student- examen	%
Saamelaiset Samerna	3 798	1 957	1 836	48.3	89	2.3	25	0.7
Miehiä - Män	2 017	1 013	1 003	49.7	34	1.7	12	0.6
Muu väestö Övriga befolk.	17 629	17 445	140	0.8	993	5.6	515	2.9
Miehiä - Män	9 320	9 229	70	0.8	423	4.5	232	2.5
<u>ENONTEKIÖ</u>								
Saamelaiset Samerna	403	241	162	40.2	16	4.0	2	0.5
Miehiä - Män	211	121	90	42.7	6	2.8	0	0.0
Muu väestö Övriga befolk.	1 953	1 913	15	0.8	137	7.0	34	1.7
Miehiä - Män	1 030	1 013	8	0.8	62	6.0	17	1.7
<u>INARI - ENARE</u>								
Saamelaiset Samerna	2 094	1 325	764	36.5	41	2.0	12	0.6
Miehiä - Män	1 121	689	431	38.4	17	1.5	5	0.4
Muu väestö Övriga befolk.	4 880	4 803	67	1.4	318	6.5	145	3.0
Miehiä - Män	2 574	2 537	30	1.2	128	5.0	61	2.4

Taulu 3 (jatk.) - Tabell 3 (forts.)

	Yhteensä Inalles	Pääkieli-Huvudspråk			Koulusivistys - Skolbildning			
		Suomi Finska	Saame Same	%	Keski- kouluk. Mellan- skolek.	%	Ylioppi- lastutk. Student- examen	%
<u>SODANKYLÄ</u>								
Saamelaiset Samerna	258	221	37	14.3	6	2.3	3	1.2
Miehiä - Män	138	113	25	18.1	3	2.2	3	2.2
Muu väestö Övriga befolk.	10 448	10 438	6	0.1	508	4.9	325	3.1
Miehiä - Män	5 531	5 526	3	0.1	221	4.0	148	2.7
<u>UTSJOKI</u>								
Saamelaiset Samerna	1 043	170	873	83.7	26	2.5	8	0.8
Miehiä - Män	547	90	457	83.5	8	1.5	4	0.7
Muu väestö Övriga befolk.	348	291	52	14.9	30	8.6	11	3.2
Miehiä - Män	185	153	29	15.7	12	6.5	6	3.2

TAULU 4: Saamelaisväestö ja muu väestö pääasiallisen toiminnan, elinkeinon (1-num.) ja sukupuolen mukaan saamelaisalueella 31.12.1970

TABELL 4: Samebefolkningen och övriga befolkningen efter huvudsysselsättning, näringsgren (1-siff.) och kön i sameområdet 31.12.1970

TAVVAL 4: Sabmelašveähkadak já eára veähkadak oaiveaššalaš toaibmama, eälatusvuogi (1-numm.) já nalepeäli mielde sabmelaškuovllust 31.12.1970

Pääasiallinen toiminta Huvudsysselsättning		Saamelaisväestö Samebefolkningen		Muu väestö Övriga befolkningen	
Elinkeino - Näringsgren		Yhteensä Inalles	%	Yhteensä Inalles	%
Koko väestö	Y	3 798	100.0	17 629	100.0
Hela befolkningen	M	2 017		9 320	
Ammatissa toimiva väestö	Y	1 267	33.4	7 245	41.1
Yrkesverksamma befolkningen	M	954	47.3	4 719	50.6
Perheenjäseniä	Y	1 863	49.1	7 468	42.4
Familjemedlemmar	M	734	36.4	3 057	32.8
Opiskelijoita	Y	165	4.3	976	5.5
Studerande	M	85	4.2	538	5.8
Eläkeläisiä	Y	441	11.6	1 781	10.1
Pensionärer	M	218	10.8	910	9.8
Laitoshoidokkeja	Y	56	1.5	152	0.9
Vårdtagare i anstalt	M	23	1.1	93	1.0
<u>Elinkeino - Näringsgren</u>					
Maa- ja metsätalous	Y	669	52.8	2 415	33.3
Jord- och skogsbruk	M	602	63.1	1 945	41.2
Kaivokset	Y	1	0.1	6	0.1
Gruvor	M	1	0.1	6	0.1
Teollisuus	Y	48	3.8	244	3.4
Tillverkning	M	42	4.4	166	3.5
Sähkö-, kaas- ja vesihuolto	Y	5	0.4	56	0.8
El-, gas- och vattenförsörj.	M	5	0.5	49	1.0
Rakennustoiminta	Y	113	8.9	842	11.6
Byggnadsverksamhet	M	100	10.5	760	16.1
Kauppa	Y	110	8.7	1 143	15.8
Handel	M	19	2.0	339	7.2

Taulu 4 (jatk.) - Tabell 4 (forts.)

Pääasiallinen toiminta Huvudsysselsättning		Saamelasväestö Samebefolkningen		Muu väestö Övriga befolkningen	
Elinkeino - Näringsgren		Yhteensä Inalles	%	Yhteensä Inalles	%
Liikenne	Y	72	5.7	593	8.2
Samfärdsel	M	52	5.5	438	9.3
Rahoitus-, vakuutus- ja kiinteistöpalvelukset	Y	5	0.4	80	1.1
Bank- och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltning	M	2	0.2	32	0.7
Yhteiskunnalliset ja henkilö- kohtaiset palvelukset	Y	149	11.8	1 612	22.2
Samhälls- och personliga tjänster	M	48	5.0	776	16.4
Elinkeino tuntematon	Y	95	7.5	254	3.5
Näringsgren okänd	M	83	8.7	208	4.4

Y = Yhteensä - Inalles

M = Miehiä - Män

- TAULU 5: Ammatissa toimivat saamelaiset elinkeinon (ositt. 3-num.) mukaan saamelaisalueella 31.12.1970
- TABELL 5: Yrkesverksamma sameer efter näringsgren (dels 3-siffr.) i sameområdet 31.12.1970
- TAVVAL 5: Ammatist toaibmi sabmelazžak eälatusvuogi (oassalagai 3-numm.) mieldesabmelasškuovllust 31.12.1970

VAL-70 tunnus :kod	ELINKEINO - NÄRINGSGREN	Saamelaisväestö - Samebefolkningen	
		Yhteensä Inalles	Miehiä Män
	Ammatissa toimiva väestö Yrkesverksamma befolkningen	1 267	954
0	<u>MAA- JA METSÄTALOUS-JORD- OCH SKOGSBRUK</u>	669	602
00-03	Maatalous ja metsästys - Jordbruk och jakt	551	485
000-004	Peltoala yli 5.0 ha - Åkerareal över 5.0 ha	30	15
005-009	Peltoala alle 5.0 ha - Åkerareal under 5.0 ha	89	55
011	Poronhoito - Renskötsel	425	409
030	Metsästys ja riistaaeläinten kasvattaminen Jakt och viltvård	5	5
04-05	Metsätalous - Skogshushållning	93	93
06	Kalatalous - Fiske	25	24
061	Sisävesikalastus - Insjöfiske	24	23
1	<u>KAIVOKSET, MUU KAIVANNAISTOIMINTA - BRYTNING AV MINERALISKA PRODUKTER</u>	1	1
2-3	<u>TEOLLISUUS - TILLVERKNING</u>	48	42
20-23	Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksvarutillv.	11	7
26	Puutavarateollisuus - Trävarutillverkning	22	22
4	<u>HUOLTO - FÖRSÖRJNING</u>	5	5
40	Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto El-, gas- och värmeförsörjning	5	5

Taulu 5 (jatk.) - Tabell 5 (forts.)

VAL-70 tunnus kod	ELINKEINO - NÄRINGSREN	Saamelaisväestö - Samebefolkningen	
		Yhteensä Inalles	Miehiä Män
5	<u>RAKENNUSTOIMINTA - BYGGNADSVERSAMHET</u>	112	100
50-51	Talonrakennustoim. - Husbyggnadsverksamhet	38	34
52	Maa- ja vesirakennustoim.-Anläggningsverksamhet	74	66
6	<u>KAUPPA - HANDEL</u>	109	18
60-61	Tukkukauppa - Partihandel	1	1
62-64	Vähittäiskauppa - Detaljhandel	40	13
65	Ravitsemus- ja majoitusliikkeet Restaurang- och hotellverksamhet	68	4
7	<u>KULJETUS JA TIETOLIIKENNE - SAMFÄRDSSEL, POST- OCH TELEKOMMUNIKATIONER</u>	72	52
70-73	Kuljetus - Samfärdsel	24	24
74	Tietoliikenne - Post- och telekommunikationer	48	28
8	<u>PALVELUKSET - TJÄNSTER</u>	5	2
9	<u>YHTEISKUNNALLISET PALVELUKSET - SAMHÄLLSTJÄNSTER</u>	148	47
916-937	Opetus ja tutkimus - Undervisning och forskning	51	28
938-944	Lääkintä- ja eläinlääkintäpalvelukset sekä sosiaalihoito Hälso- och sjukvård, veterinärverksamhet samt socialvård	25	1
900-915 945-977	Muut palvelukset - Övriga tjänster	72	18
	<u>ELINKEINO TUNTEMATON - NÄRINGSREN OKÄND</u>	98	85

TAULU 6: Saamelaisväestö ja muu väestö ammatin ja ammattiaseman mukaan saamelaisalueella 31.12.1970

TABELL 6: Samebefolkningen och övriga befolkningen efter yrke och yrkesställning i sameområdet 31.12.1970

TAVVAL 6: Sabmelasveätkadak ja eära veätkadak ammata ja ammatsäji mielde sabmelaskuovllust 31.12.1970

Tunnus	Ammatti - Yrke		Saamelaisväestö		Muu väestö	
Kod	Ammattiasema - Yrkesställning		Samebe- folkningen	%	Övriga be- folkningen	%
	<u>Ammatissa toimiva väestö</u>	Y	1 267	100.0	7 245	100.0
	<u>Yrkesverksamma befolkningen</u>	M	954	100.0	4 719	100.0
0	Teknillinen, luonnontieteellinen, yhteiskuntatieteellinen ym. työ	Y	42	3.3	691	9.5
	Tekniskt, naturvetenskapligt, samhällsvetenskapligt od. arbete	M	16	1.7	289	6.1
1	Hallinnollinen, tilinpidollinen ja konttoriteknillinen työ	Y	15	1.2	343	4.7
	Administrativt, kameralt och kontors- tekniskt arbete	M	3	0.3	96	2.0
2	Kaupallinen työ	Y	42	3.3	523	7.2
	Kommersiellt arbete	M	9	0.9	218	4.6
3	Maa- ja metsätaloustyö, kalastusala	Y	664	52.4	2 342	32.3
	Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete	M	598	62.7	1 892	40.1
4	Kaivos- ja louhintatyö	Y	2	0.2	24	0.3
	Gruv- och stenbrytningsarbete	M	2	0.2	24	0.5
5	Kuljetus- ja liikennetyö	Y	56	4.4	598	8.3
	Transport- och kommunikationsarbete	M	42	4.4	454	9.6
6-7	Teollinen työ, koneen hoito ym.	Y	256	20.2	1 300	17.9
	Tillverkningsarbete, maskinskötsel mm.	M	247	25.9	1 195	25.3
8	Palvelutyö	Y	171	13.5	1 244	17.2
	Servicearbete	M	27	2.8	382	8.1
9	Muut tehtävät	Y	3	0.2	136	1.9
	Annat arbete	M	2	0.2	133	2.8
910	Ammatti tuntematon	Y	16	1.3	44	0.6
	Okänt yrke	M	8	0.8	36	0.8

TAULU 7: Ammatissa toimiva saamelaisväestö ammatillisen koulutuksen ja sukupuolen mukaan saamelaisalueella 31.12.1970

TABELL 7: Yrkesverksam samebefolkning efter yrkesutbildning och kön i sameområdet 31.12.1970

TAVVAL 7: Ammatist toaibmi sabmelasveähkadak ammatlas skuvlema já nalepeäli mielde sabmelaskuovllust 31.12.1970

Koodi Kod	AMMATTIKOULUTUS YRKESUTBILDNING	Saamelaisväestö Samebefolkningen	
		Yhteensä Inalles	Miehiä Män
	<u>Ammatissa toimiva väestö</u>	1 267	954
	<u>Yrkesverksamma befolkningen</u>		
0	Ammatillisesti eriytymätön koulutus Fackligt odifferentierad utbildning	67	32
1	Esteettinen ja humanistinen koulutus Estetik och humanistisk utbildning	1	0
2	Opettajakoulutus Läroarbildning	17	10
200-201	Kansakoulunopettaja Folkskollärare	17	10
3	Kauppa- ja toimistoalan koulutus Utbildning för handel och kontor	11	2
4	Tekniikan ja luonnontieteiden koulutus Teknisk och naturvetenskaplig utbildning	25	23
40	Teollisuuden ja käsityön alempi koul. Lägre utbildning för industri och hantverk	23	22
5	Liikenteen koulutus Utbildning för samfärdsel och kommunikation	0	0
6	Hoitoalojen koulutus Utbildning för vårdyrken	3	0
7	Maa- ja metsätalouden koulutus Utbildning för lant- och skogsbruk	8	7
8	Muiden erikoisalojen koulutus Utbildning för andra specialyrken	24	2
	Ei ammatillista koulutusta Icke yrkesinriktad utbildning	1 111	878

- TAULU 8: Asumisväljyyttä kuvaavia tietoja saamelaisasuinhuoneistoista ja saamelaiskuntien koko asuntokannasta 31.12.1970
- TABELL 8: Uppgifter om boendetätheten i samebostäderna och om samekommunernas hela bostadsbestånd 31.12.1970
- TAVVAL 8: Assamsáddjaivuoda kovvideáddji tieđuk sabmelašassamviesuin ja sabmelaškielddai puok assamviesuin 31.12.1970

	Enontekiö		Inari - Enare		Sodankylä		Utsjoki	
	Saamel. Same- bostäd.	Kaikki asuinh. Alla bostäd.	Saamel. Same- bostäd.	Kaikki asuinh. Alla bostäd.	Saamel. Same- bostäd.	Kaikki asuinh. Alla bostäd.	Saamel. Same- bostäd.	Kaikki asuinh. Alla bostäd.
Asuinhuon. yhteensä Bostadsl. inalles	101	550	560	1 722	78	2 577	235	316
Huoneistoala keskim. Medelgolvyta	48.9	61.7	46.4	51.6	58.3	61.0	57.0	55.5
Huoneistoala asu- kasta kohti Golvyta per invånare	10.0	14.5	10.2	12.9	12.3	14.2	11.5	12.2
Huoneistoala huo- netta kohti Golvyta per rum	18.2	19.6	17.6	17.8	17.6	19.0	16.3	16.4
Huoneiden lukumäärä asukasta kohti Antal rum per invånare	0.55	0.74	0.58	0.73	0.70	0.75	0.70	0.75
Ruokakuntien luku- määrä keskimäärin Antal hushåll i medeltal	1.10	1.05	1.06	1.05	1.18	1.07	1.10	1.11

TAULU 9: Asuinhuoneistot huoneluvun mukaan sekä asutut huoneistot asukkaiden luvun mukaan saamelaiskunnissa; erikseen saamelaisasuinhuoneistot 31.12.1970

TABELL 9: Bostadslägenheterna efter rumsantal samt bebodda lägenheterna efter antal invånare i samekommunerna; samebostadslägenheterna skilt 31.12.1970

TAVVAL 9: Assamviesuk lãdnjalogu mielde sihke assujuvvom viesuk assii logu mielde sabmelaškielddain 31.12.1970; sabmelašassamviesuk sierra

Asukkaiden lukumäärä Antal invånare	Huoneiden lukumäärä - Antal rum						Asuinhuon. yhteensä Bostäder inalles	Huoneita yhteensä Rum inalles
	1	2	3	4	5	6+		
Yhteensä - Inalles	522	1 323	1 454	1 002	584	242	5 165	16 068
1	260	204	107	35	14	8	635	1 252
2	104	252	212	83	27	10	690	1 778
3	53	256	243	116	66	22	758	2 237
4	42	184	290	190	96	31	835	2 732
5	24	134	183	195	118	39	697	2 463
6+	20	216	354	350	251	126	1 322	5 002
Vailla vakinaisia asukkaita Utan stadigvarande invånare	19	77	65	33	12	6	228	604
<u>Saamelaisasuin-</u> <u>huoneistot</u>								
<u>Samebostadslägen-</u> <u>heter</u>								
Yhteensä - Inalles	117	341	220	164	79	45	974	2 828
1	44	24	11	3	2	1	87	153
2	25	60	25	11	3	1	126	285
3	10	61	41	19	7	1	139	372
4	13	55	40	29	11	6	154	467
5	10	45	33	23	13	7	133	404
6+	15	96	70	79	43	29	335	1 147

TAULU 10: Asuinhuoneistot varusteiden mukaan saamelaiskunnissa; erikseen saamelaisasuinhuoneistot 31.12.1970

TABELL 10: Bostadslägenheterna efter utrustning i samekommuner; samebostadslägenheterna skilt 31.12.1970

TAVVAL 10: Assamviesuk sispiergasii mielde sabmelaškieiddain 31.12.1970; sabmelašassamviesuk sierra

Varusteet - Utrustningar	Kaikki asuinhuoneistot Alla bostadslägenheter		Saamelaisasuinhuoneistot Samebostadslägenheterna		
	Lkm-Antal	%	Lkm-Antal	%	
Yhteensä - Inalles	5 165	100.0	974	100.0	
Sähkövalo - Elljus	On - Ja	4 157	80.5	551	56.6
	Ei - Nej	978	18.9	411	42.2
Viemäri - Avlopp	On - Ja	2 495	48.3	331	34.0
	Ei - Nej	2 642	51.2	632	64.9
Vesijohto - Vattenledning	On - Ja	2 382	46.1	287	29.5
	Ei - Nej	2 754	53.3	674	69.2
WC	On - Ja	2 085	40.4	235	24.1
	Ei - Nej	3 050	59.1	726	74.5
Keskuslämmitys - Centralvärme	On - Ja	2 280	44.1	252	25.9
	Ei - Nej	2 855	55.3	710	72.9
Lämminvesi - Varmvatten	On - Ja	1 872	36.2	190	19.5
	Ei - Nej	3 263	63.2	771	79.2
Kylpyhuone - Badrum	On - Ja	709	13.7	46	4.7
	Ei - Nej	4 424	85.7	914	93.8
Sauna - Bastu	On - Ja	3 187	61.7	643	66.0
	Ei - Nej	1 892	36.6	314	32.2

VÄSTÖ. IAN , SUKUPUOLEN JA SIVIILISÄÄDYN MUKAAN
BEFOLKNINGEN EFTER ALDER , KON OCH CIVILSTAND

KOKO MAA - HELA RIKET

NIEHET-MÄN

NAISET-KVINNER

KOKO VÄSTÖ-HELA BEFOLKNINGEN 4622299

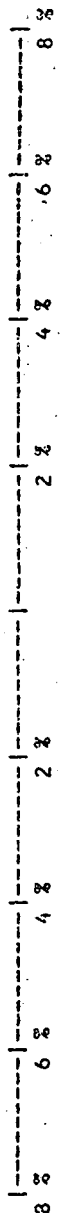
2388641

1142747 NAIMATTOMAT ||| OGIFTA 1074723
1012353 NAIMISSA --- GIFTA 1017143
78297 NAIM-OLLEET *** FORUT GIFTA 296487

IKA-ALDER

IKA-ALDER

IKA-ALDER	MÄN	KVINNER	BEFOLKNINGEN
80+	17061	37795	80+
75-79	25442	48538	75-79
70-74	46448	78937	70-74
65-69	72580	105630	65-69
60-64	101128	133098	60-64
55-59	110037	137953	55-59
50-54	106769	132441	50-54
45-49	130796	148874	45-49
40-44	146985	148002	40-44
35-39	139421	135815	35-39
30-34	146189	142823	30-34
25-29	170403	162652	25-29
20-24	231130	219195	20-24
15-19	217548	208182	15-19
10-14	203282	195150	10-14
5 - 9	194821	187054	5 - 9
0 - 4	173547	166433	0 - 4

VÄESTÖ IÄN, SUKUPUOLEN JA SIVILISÄÄDYN MUKAAN
BEFOLKNINGEN EFTER ALDER, KÖN OCH CIVILSTAND

ENONTEKIO
SAAMELAISET MIHET-MÄN NAISET-KVINNOR
KOKO VÄESTÖ-HELA BEFOLKNINGEN 403 211 192

154 NAIMATTOMAT I IJ OGIFTA 118
52 NAIMISSA --- GIFTA 61
5 NAIM-OLLEET *** FORUT GIFTA 13

IKÄ-ALDER	SAAMELAISET	MIHET-MÄN	NAISET-KVINNOR	IKÄ-ALDER
80-	2			1 80-
75-79	2			1 75-79
70-74	2			3 70-74
65-69	6			3 65-69
60-64	9			6 60-64
55-59	10			5 55-59
50-54	8			13 50-54
45-49	13			6 45-49
40-44	11			12 40-44
35-39	11			10 35-39
30-34	15			12 30-34
25-29	12			7 25-29
20-24	21			20 20-24
15-19	31			21 15-19
10-14	25			31 10-14
5-9	20			22 5-9
0-4	13			19 0-4

VÄESTÖLASKENTA 1970 FOLKRÄKNING

VÄESTÖ IAN, SUKUPUOLEN JA SIVIILISÄÄDYN MUKAAN
BEFOLKNINGEN EFTER ÅLDER, KON OCH CIVILSTAND

INARI-ENARE

SAAMELAISET

KOKO VÄESTÖ-HELA BEFOLKNINGEN 2094

MIEHET-MÄN

1121

NAISET-KVINNOR

973

803 NAIMATTOMAT III OGIFTA

555

297 NAIMISSA --- GIFTA

336

21 NAIM.OLLEET *** FÖRUT GIFTA

82

IKÄ-ÅLDER

IKÄ-ÅLDER

IKÄ-ÅLDER	INARI-ENARE	SAAMELAISET	KOKO VÄESTÖ-HELA BEFOLKNINGEN	MIEHET-MÄN	NAISET-KVINNOR	803 NAIMATTOMAT III OGIFTA	297 NAIMISSA --- GIFTA	21 NAIM.OLLEET *** FÖRUT GIFTA
80-	11							
75-79	12							
70-74	18							
65-69	40							
60-64	56							
55-59	39							
50-54	44							
45-49	40							
40-44	58							
35-39	60							
30-34	62							
25-29	55							
20-24	116							
15-19	164							
10-14	157							
5 - 9	118							
0 - 4	71							

VÄESTÖLASKENTA 1970 FOLKRÄKNING

VÄESTÖ IÄN, SUKUPUOLEN JA SIVIILISÄADYN MUKAAN.
BEFOLKNINGEN EFTER ALDER, KÖN OCH CIVILSTÄND

SÖDÄNKYLÄ

SAAMELAISET

KOKO VÄESTÖ-HELA BEFOLKNINGEN 258

MIEHET-MÄN

138

NAISET-KVINNER

120

94 NAIMATTOMAT ||| OGIFTA

64

39 NAIMISSA --- GIFTA

45

5 NAIM.OLLEET *** FÖRUT GIFTA

11

IKA-ÄLDER

IKA-ÄLDER

IKA-ÄLDER	MIEHET-MÄN	NAISET-KVINNER
80-	1	1
75-79	3	2
70-74	3	3
65-69	0	3
60-64	2	4
55-59	5	5
50-54	4	2
45-49	6	2
40-44	13	5
35-39	12	7
30-34	9	9
25-29	11	9
20-24	11	11
15-19	12	11
10-14	21	19
5-9	11	15
0-4	14	12

